

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľov: **1/ J. Š., rod. J.**, bytom Kolta č. 19, **2/ V. J.**, bytom H, proti odporcovi: **O. P. Ú. v N.**, S. , N., **za účasti: 1/ Š. J.**, bytom Š., K., **2/ E. H.**, rod. J., bytom D., V. , Š., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. OPÚ-431-07/6624/LM zo dňa 15. januára 2007, o odvolaní navrhovateľov v 1. a 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 13Sp 5/2007-21 zo dňa 23. marca 2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 13Sp 5/2007-21 zo dňa 23. marca 2007 **zmeňuje** tak, že rozhodnutie odporcu č. OPÚ-431-07/6624/LM zo dňa 15. januára 2007 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

Navrhovateľom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie:

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu č. OPÚ-431-05/6624/LM zo dňa 15.1.2007 a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania mu predchádzajúceho zistil, že správny orgán preskúmaným rozhodnutím podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátenie vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon) rozhodol tak, že žiadatelia nespĺňajú nárok na navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcich

sa v katastrálnom území M., Č., M. a Ú., ktoré uviedol v rozhodnutí a súčasne vyslovil, že nepriznaním vlastníckeho práva k pozemkom nemajú žiadatelia nárok na náhradu podľa § 6 reštitučného zákona. Konštatoval, že z administratívneho spisového materiálu vyplýva, že nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom uplatnil na príslušnom P. Ú. V. J. dňa 29.12.2004, žiadosť podal aj v mene svojich súrodencov, ktorí ho však splnomocnili na všetky právne úkony súvisiace s navrátením vlastníctva k pozemkom podľa reštitučného zákona až dňa 2.11.2005. Stotožnil sa s právnym posúdením správneho orgánu ohľadne včasnosti udelenia plnomocenstva, ktoré udelili súrodenci svojmu bratovi V. J.. Podľa názoru krajského súdu pokiaľ súrodenci udelili splnomocnenie svojmu bratovi až v roku 2005, nemohol účinné v ich mene uplatniť právny nárok podľa reštitučného zákona, pretože neuplatnením práva do 31.12.2004 ich právo na navrátenie vlastníctva podľa tohto zákona zaniklo. Poukázal na to, že podľa právnej úpravy reštitučného zákona mohla, resp. musela každá fyzická osoba uplatniť právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom do 31.12.2004 samostatne resp. na základe splnomocnenia udeleného na podanie takéhoto návrhu na príslušný P. Ú. v zákonom stanovenej lehote, s dňom udelenia splnomocnenia do 31.12.2004. Napadnuté rozhodnutie podľa § 250j ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Rozhodnutie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c. Odporcovi, ktorý bol podľa výsledku v konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal navrhovateľ v 2. rade, žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zmenil tak, že reštitučnému nároku žiadateľov bude vyhovené. Nesúhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa, pokiaľ potvrdil rozhodnutie správneho orgánu, ktorým žiadateľom neboli vrátené pozemky po ich právnom predchodcovi. Namietal nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, pretože náležitým spôsobom nepreskúmal žiadosť - uplatnenie nároku J. J. ml. zo dňa 21.10.1992, kde uvádzal, že je vlastníkom pozemkov, ktorá žiadosť bola podpísaná inou osobou ako J. J. ml., a preto táto osoba na základe falošného tvrdenia o vlastníctve k pozemkom si uplatnila nárok na pozemky, ktoré jej nepatrili.

Odporca navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na O. P. Ú., v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. **Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.** Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá O. P. Ú.. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu O. P. Ú. podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na P. Ú. v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne **preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, ako aj že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31.12.2004)** a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 ako aj, že **žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).**

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné P. Ú. podľa § 5 reštitučného zákona v spojení s § 32 ods. 1 písm. c/ zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

Pre konanie P. Ú. o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. (§ 32 ods. 1 Správneho poriadku).

Správny orgán v danej veci nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si nezadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci nezistil skutočný stav, a preto jeho právny názor bol skutkovo a právne nesprávny, resp. to z predloženého administratívneho spisu nevyplýva, z ktorých dôvodov v danej veci neboli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa.

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že navrhovateľ 2/ ako oprávnená osoba si podaním zo dňa 1.12.2004 uplatnil na P. Ú. v N. nárok na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam pôvodne zapísaných v PK vl. č. X. kat. úz. M. podľa § 3 ods.1, písm. m/ reštitučného zákona, ktoré prešli na štát na základe rozhodnutia Odboru pôdohospodárstva rady ONV v Šuranoch zo dňa 5.8.1959 zn. Pôd. 9713/957, po pôvodnom vlastníkovi P. J. st.. V žiadosti uviedol, že zastupuje aj ostatných súrodencov a to E. H., rod. J., Š. J. a J. Š., rod J.. Plnomocenstvo od svojich súrodencov, ktorým by ho splnomocnili na uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva podľa reštitučného zákona, žiadateľ so žiadosťou P. Ú. nepredložil. O. P. Ú. v N. rozhodnutím zo dňa 24.3.2006 č. OPÚ-621-06/6639/LM podľa § 30 ods. 1, písm. i/ Správneho poriadku zastavil konanie začaté na návrh žiadateľov, ktorými boli V. J., E. H., Š. J. a J. Š., vo veci uplatnenia práva na navrátenie vlastníctva k pozemkom v k. ú. M. podľa reštitučného zákona. Z dôvodov tohto rozhodnutia

vyplýva, že P. Ú. mal preukázané, že dňa 27.12.2004 V. J. aj v mene uvedených súrodencov si uplatnil reštitučný nárok k nehnuteľnostiam v kat. úz. M. zapísaných v pozemkovej knihe vl. č. X. a súčasne, že nie je možné navrátenie vlastníctva k žiadaným nehnuteľnostiam po P. J., pretože menovaný v čase prechodu nehnuteľností na štát nebol vlastníkom odňatých nehnuteľností, pretože tieto odpredal na základe kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 13.9.1938 J. J. ml., po ktorom si právo na priznanie vlastníctva podľa zákona č. 229/1991 Zb. uplatnili ako oprávnené osoby I. J., O. J. Z. J. a G. H. a o ich nároku bolo rozhodnuté bývalým P. Ú. rozhodnutím o priznaní vlastníctva č. j. 1277/92/T/š zo dňa 12.12.1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29.1.1996. Podľa názoru P. Ú. v danej veci boli splnené zákonné podmienky ustanovené v § 30 ods. 1, písm. i/ Správneho poriadku, v zmysle ktorého správny orgán konanie zastaví, ak zistí, že v tej istej veci sa právoplatne rozhodlo a skutkový stav sa podstatne nezmenil, a preto konanie zastavil. Na základe odvolania navrhovateľa 2/ K. P. Ú. v N. rozhodnutím zo dňa 22.5.2006 č. 2006/00173 rozhodnutie O. P. Ú. v N. zo dňa 24.3.2006 potvrdil a odvolanie zamietol. Preskúvaným rozhodnutím O. P. Ú. v N. č. OPÚ-431-07/6624/LM z 15.1.2007 rozhodol vo veci žiadateľov E. H., rod. J., Š. J. a J. Š., rod. J. tak, že ich nárok nespĺňa podmienky podľa § 5 reštitučného zákona a preto im nenavracia vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. M., Č., M. a U., s tým, že nepriznaním vlastníckeho práva nemajú právo na náhradu podľa § 6. Z dôvodov tohto rozhodnutia vyplýva, že správny orgán zistil, že dňa 29.12.2004 V. J. podal na P. Ú. žiadosť na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. M., Č., M. a U., ktoré prešli do vlastníctva štátu spôsobom podľa § 3 ods. 1, písm. b/ reštitučného zákona, postupom podľa § 10 ods. 1 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme na základe rozhodnutia Odboru pôdohospodárstva rady ONV v Šuranoch z. Pôd. 9713/1959 z 5.8.1959; v žiadosti uviedol, že zastupuje aj svojich súrodencov a to E. H., rod. J., Š. J. a J. Š., rod. J., pričom plnú moc od nich so žiadosťou nepredložil. Konštatoval, že plnomocenstvo od svojich súrodencov, ktorým ho splnomocnili na uplatnenie nároku podľa reštitučného zákona, predložil až na jeho výzvu a z predložených plnomocenstiev vyplýva, že boli podpísané a overené až v roku 2005. Podľa názoru správneho orgánu žiadateľa svoj nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom neuplatnili v zákonnej lehote podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona t.j. do 31.12.2004, a preto im vlastníctvo k žiadaným nehnuteľnostiam ani náhradu nepriznal. Opravný prostriedok proti tomuto rozhodnutiu správneho orgánu podali včas navrhovateľa 1/, 2/ namietajúc jeho nezákonnosť.

Skutkové zistenia, ktoré boli podkladom preskúvaného rozhodnutia správneho orgánu, z predloženého administratívneho spisového materiálu nevyplývajú. Správny orgán v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že nárok podľa reštitučného zákona si uplatnil V. J. žiadosťou, ktorú podal na P. Ú. dňa 29.12.2004, avšak v spisovom materiáli je založená jeho žiadosť zo dňa 1.12.2004 bez prezenčnej pečiatky správneho orgánu. Žiadosťou datovanou žiadateľom dňom 1.12.2004 si žiadateľ vo svojom mene a súčasne v mene uvedených súrodencov uplatnil reštitučný nárok len k nehnuteľnostiam v kat. úz. M., pričom správny orgán preskúvaným rozhodnutím rozhodoval o nepriznaní vlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa aj v kat. úz. M., Č., a Ú.. Správny orgán ďalej v dôvodoch rozhodnutia konštatoval, že žiadateľ V. J. na základe jeho výzvy predložil plnomocenstvá od svojich súrodencov, ktoré boli podpísané a overené až v roku 2005, teda po uplynutí zákonnej lehoty podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, avšak

v predložennom administratívnom spise sa nenachádza ani výzva správneho orgánu adresovaná žiadateľovi a ani plnomocenstvá od jeho súrodencov. Súčasne z administratívneho spisu vyplýva, že správny orgán konanie o návrhu V. J. a jeho súrodencov, ktorú podali dňa 27.12.2004 a ňou žiadali navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v k. ú. M., zastavil rozhodnutím zo dňa 24.3.2006, ktoré bolo K. Ú. v N. potvrdené rozhodnutím zo dňa 22.5.2006.

Uvedené skutočnosti preukazujú, že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo preskúmané rozhodnutie správneho orgánu, je v rozpore z predloženým spisovým materiálom, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť pre jeho nezrozumiteľnosť, majúce za následok splnenie zákonných dôvodov na jeho zrušenie podľa § 250q ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a s § 250j ods. 2 písm. b/, d/.

Odvolací súd súčasne poukazuje na to, že súd prvého stupňa sa v danej veci dopustil viaceru pochybení. Povinnosťou krajského súdu v danej veci bolo konať ako s účastníkmi preskúmavacieho konania so všetkými osobami, ktoré boli účastníkmi správneho konania a so správnym orgánom, ktorého rozhodnutie preskúmal, podľa § 250m ods. 3 O.s.p., avšak súd prvého stupňa v preskúmavacom konaní konal len s navrhovateľmi 1/, 2/, ktorí včas podali opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu, a odporcom, pričom s ďalšími účastníkmi správneho konania a to E. H. rod. J. a Š. J. nekonal. Ďalej nesprávne aplikoval pre potvrdenie preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu ustanovenie § 250j ods. 1 O.s.p., pretože preskúmal rozhodnutie správneho orgánu podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej právnej úpravy súd preskúmané rozhodnutie potvrdzuje alebo zrušuje v zmysle § 250q ods. 2. Súd prvého stupňa vo výroku napadnutého rozsudku nesprávne uviedol číslo preskúmaného rozhodnutia odporcu č. OPÚ-431-05/6624/LM, pričom neuviedol ani dátum preskúmaného rozhodnutia, pretože zo spisu vyplýva, že predmetom preskúmania súdom bolo rozhodnutie odporcu č. OPÚ-431-07/6624/LM zo dňa 15.1.2007. Napriek tomu, že súd prvého stupňa sa dopustil viaceru pochybení, najmä procesného pochybenia, ktorým účastníkom odňal právo konať pred súdom, odvolací súd z dôvodu hospodárnosti konania nezrušil napadnutý rozsudok, pretože z dôvodov vyššie uvedených boli splnené zákonné podmienky pre zrušenie preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu a vrátenie veci mu na ďalšie konanie.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 220 zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľom náhradu trov konania nepriznal podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 a s § 250k ods. 1, pretože i keď boli v konaní úspešní, si náhradu trov konania neuplatnili.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 5. februára 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová